

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	13
Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	15
Β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 1828-1895	
1. Η δομή του σχολικού μηχανισμού	19
2. Η διοίκηση και εποπτεία των σχολείων	31
3. Οι κανονισμοί λειτουργίας των σχολείων	34
4. Το περιεχόμενο σπουδών: ο θρίαμβος του κλασικισμού ..	38
Γ. ΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΑ	
1. Καποδιστριακή περίοδος 1828-1831: Το ελλιπές επίπεδο σπουδών στο διδασκαλείο	65
2. Οθωνική περίοδος 1832-1864: Η υποβάθμιση της εκπαίδευσης των δασκάλων	68
3. 1864-1878: Η ελληνική εκπαίδευση χωρίς διδασκαλείο.	76
4. Περίοδος εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας 1878-1911: Οι προσπάθειες για επαγγελματικό προσανατολισμό στην εκπαίδευση των δασκάλων	79
Δ. ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	
ΤΟ 19ο ΑΙΩΝΑ	
1. Η αγωγή και η αλληλοδιδακτική μέθοδος	89
α. Η γέννηση της αλληλοδιδακτικής μεθόδου και η καθιέρωσή της στην Ελλάδα	89

β. Τα εγχειρίδια αλληλοδιδακτικής	
του εκπαιδευτή Ι. Π. Κοκκώνη	101
i. Η πειθαρχία δια μέσου του σχολικού χώρου	101
ii. Η πειθαρχία δια μέσου της διαδικασίας της γνώσης . .	107
iii. Η πειθαρχία δια μέσου των «καταστήχων» και του συστήματος των «ποινών και βραβεύσεων» . .	114
γ. Η αμφισβήτηση της αλληλοδιδακτικής μεθόδου	119
2. Η αγωγή και η συνδιδακτική μέθοδος	123
a. Οι βασικές παιδαγωγικές αρχές του J. Fr. Herbart ..	123
β. Τα εγχειρίδια συνδιδακτικής ελλήνων ερβαρτιανών εκπαιδευτών	127
i. «Ιδίως αγωγή»: η πειθαρχία του μαθητή δια μέσου της πειθαρχίας του δασκάλου	127
ii. «Κυβερνητική»: η πειθαρχία δια μέσου του συνδιδακτικού χώρου και της συνδιδακτικής τάξης .	129
iii. «Διδασκαλία»: η πειθαρχία δια μέσου του γνωστικού αντικειμένου	136
γ. Η στρέβλωση του ερβαρτιανού συστήματος στην ελληνική του εκδοχή	148
E. ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ 1899, 1913 και 1917	
1. Τα νομοσχέδια του 1899	157
2. Οι αντιδράσεις στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση κατά την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα	163
3. Τα νομοσχέδια του 1913	176
4. Η μεταρρύθμιση του 1917	185
5. Ο τελευταίος από κοινού αγώνας των μεταρρυθμιστών διανοούμενων	192
ΣΤ. ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
1. Οι ευρωπαϊκές καταβολές του σχολείου εργασίας	

και η εισαγωγή του στην Ελλάδα από τους μεταρρυθμιστές διανοούμενους	205
2. Οι νέες παιδαγωγικές μέθοδοι του σχολείου εργασίας στη διδασκαλία, στις σχέσεις διδασκόντων-διδασκομένων και στη σχολική κοινοτική ζωή στο έργο των εκπαιδευτών μεταρρυθμιστών	213
3. Η δημοτική γλώσσα και το σχολείο εργασίας	220
4. Ο εγκλωβισμός του σχολείου εργασίας στις απαιτήσεις της εθνικής ενότητας: η «ουδέτερη» και «υπερταξιακή» εκπαίδευση και οι ιδεολογικές διαφοροποιήσεις των εκπαιδευτών μεταρρυθμιστών	224
Z. ΕΠΙΜΕΤΡΟ	241
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	247